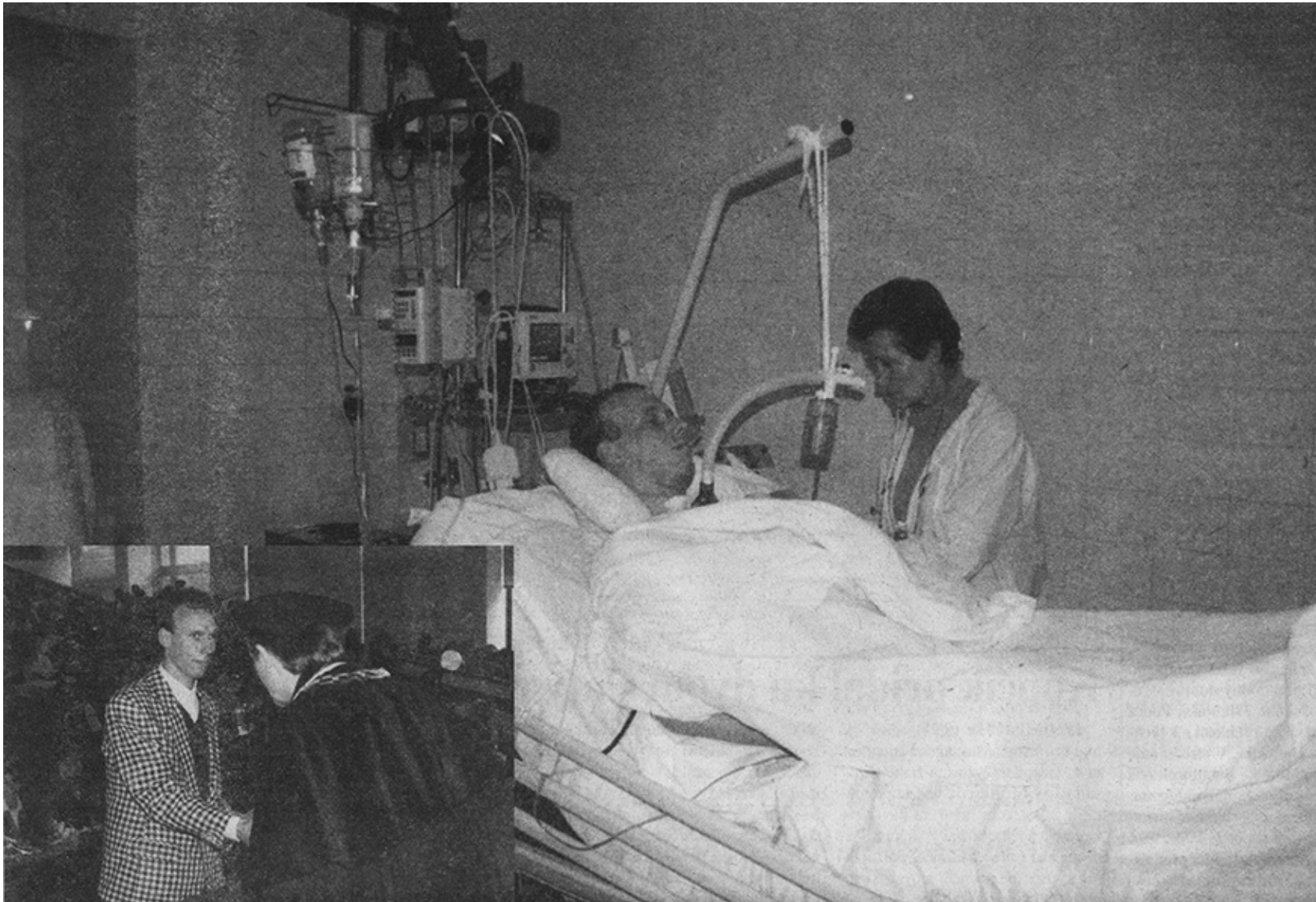

Ak pomôžeme Adamovi sadnúť si do vozíka, urobí slovenské zdravotníctvo míľový krok vpred

Keď pred časom Adam promoval (na fotografii dole), spríadal krásny sen o svojej budúcnosti. Cestu k nej mu však preťala jediná nešťastná chvíľka. Dnes sú medzi Adamom a životom na vozíku míle, ktoré nemôže zvládnuť bez pomoci ľudí okolo seba.

Taký obyčajný pracovný novembrový deň. Adama Simonidesa ako zvyčajne zobudil jazvečík Finka, ktorého rodine daroval sused Popier. Adam sa obliekol, naraňajkoval a vycúval s favoritom na cestu. Za volant z úcty pustil otca a sám sa posadil na sedadlo spolujazdca, aj keď sa svojmu najstaršiemu bratovi Jankovi neraz priznal, že mu naháňa strach. Z neďalekej Opátky pri Košiciach sa s otcom vybrali do mesta, do firmy. „Už som ich vyzeral, nestávalo sa často, aby toľko meškali. To som ešte nevedel, že neprídu vôbec,” spomína na tie osudné hodiny najstarší z troch bratov Simonidesovcov Janko. Až zazvonil telefón. „Mama mi oznámila, že mali nehodu. Otec je v poriadku, ale Adam je zranený. Nič viac. Nevedel som, čo mám robiť. Nebolo kam zavolať. Požičal som si od kolegu auto a išiel za nimi...” O sile okamihu, ktorý bez výstražky mení ľudské osudy, sa toho natočilo, nahovorilo, napísalo, ba i naspievalo. Mnohé osudové zvraty majú jasnú príčinu a dôsledok. Aj preto im rozumieme a s odvahou ľudom vlastnou im dokážeme čeliť. Ostatné ostávajú medzi nehom a zemou. Ako ten Adamov. „Pri rekreačnom zariadení VSŽ pod Jahodnou spoza billboardu vyskočil jeleň. Z ľavej strany chcel preskočiť cestu. Adam ma ešte stihol varovať, ale už sa nedalo nič robiť. Skočil rovno na auto. Úplne zatlačil strechu a zdeformoval karosériu.” Adamov otec ťažko hľadá slová. Zvlášť, keď opisuje, ako on vystúpil z auta len s drobnými poraneniami, kým Adam sa nemohol ani pohnúť. Opodiaľ s hrôzou všetko sledovala Adamova mama, ktorá šla za nimi v druhom aute. „Keď som prišiel na miesto nehody, bol tam už len otec a vrak auta. Vedľa cesty vykladali na nákladné auto mohutného jeleňa. Pri pohľade na auto som si nevedel predstaviť, že v ňom niekto sedel,” dodáva brat Janko. Obyčajný jeleň. Nemilosrdne sa postavil medzi 26-ročného mladého človeka a jeho sny a plány. Adam sa ešte ničím nestihol previniť, a predsa teraz musí presvedčať solventné okolie, že jeho život stojí za všetky peniaze sveta...

Rímsky konzervatívny politik a spisovateľ Cato v dobách minulých povedal: „To, čo sa rodilo dlhý čas, zmarí aj okamih.” „Adam sa na život pripravoval skutočne pochtivo. Chcel všetko vedieť dopodrobna. Keď sme sa učili na skúšky, všetko sme opakovali do detailov, aby mu nič neuniklo,” spomína si Fatima Šmelková. Spolu s Adamom vyštudovali v Bratislave architektúru a získali právo nosiť pred menom titul - inžinier architekt. Po bratoch Jankovi a Petrovi sa tak aj najmladší zo Simonidesovcov vydal v otcových šľapajach. Že však Adam nebol žiadny knihomoľ, potvrdzuje jeho ďalší spolužiak z vysokej školy Matúš Zbuško. Adam tvoril spolu s dvomi kamošmi jadro východniarskej bunky v internáte Mladá garda. Keď sa niekto opýtal, kto v internáte žije najdlhšie najbúrlivejším životom v noci, dozvedel sa práve o východniarskej bunke 408/3,” vysvetľuje Matúš. Matúš si na Adama nespomína inak, než ako na bohéma a tvorivú osobnosť, čo sa prejavovalo v jeho ateliérovej tvorbe, v záujme o dokonalé veci, v štýle obliekania. Spomína si na promóciu, keď ktosi na Adama povedal: „Tak toto je architekt.” Mal čiernobiele kockované sako a motýlika, dodáva Matúš. Po úspešnom štúdiu ovenčenom ocenením prof. Lacku Adam pokračuje v rodných Košiciach. Zakladá si vlastnú firmu. Má 26 rokov a za sebou kus práce - rodinný dom v Šintave, chata na Domaši, projekt interiéru administratívnej budovy pre Rudný projekt (aj keď mu doteraz investor za prácu nezaplatil). A pred sebou ďalšie plány a sny. O svadbe s priateľkou Klaudiou a o päťčlennej rodine, z akej sám pochádza. „Dva mesiace pred tou nešťastnou udalosťou sme prežili nádhernú dovolenku, kde sme si naplánovali spoločnú budúcnosť do posledného detailu,” rozpráva Klaudia, s ktorou sa zoznámil pred tromi rokmi počas štúdia v Bratislave. „Spríadali sme plány ako prekonať 400- kilometrovú vzdialenosť, ktorá delí naše rodné mestá. Jediná osudná sekunda všetko zmenila”. Adam nechýba iba svojej priateľke. „Ja stále nemôžem uveriť, že sa to naozaj stalo.

Počujem kroky na chodbe a čakám, že sa otvoria dvere a on vstúpi ako vždy - usmiate, zhorčivý, priateľský a sadne si na svoje miesto k počítaču. Lenže kroky sa vzdalujú a dvere nik neotvára. A potom ho vidím v nemocnici nehybne ležiacieho na lôžku, ešte stále s úsmevom na perách, ale aj so smútkom, nádejou a otázkou očiach,” pridáva sa spolupracovníčka Jana z Adamovej firmy. Stano Szöllössi dral spolu s Adamom nohavice od prvej triedy. „Adam mi opravoval chyby, keď sme písali písomky,” spomína. Spolu lyžovali, surfovali, bicyklovali, stali sa z nich veľkí priatelia. Stano navštívil Adama aj na Štedrý večer, najsmutnejší v rodine Simonidesovcov. „Daroval som mu keramickú kométu, na ktorej je napísané - Keď ma budeš potrebovať, vždy Ti pomôžem,” hovorí Stano a veľmi úprimne dodáva: „Považujem za česť byť Adamovým kamarátom.” Adam bol obľúbencom oboch starších bratov, aj keď z rozdielnych príčin. „Mal som k Adamovi veľmi blízky vzťah, určite aj preto, že mi ho mama ako dieťa často zverovala do opater. Brával som ho so sebou aj potom, keď už bol väčší,” hovorí o 6 rokov starší Janko. „Počas mojich a Adamových štúdií sme spolu veľa času netrúvali, ale ako skončil školu a založil si vlastnú firmu, bolí sme v kontakte každý deň - v práci od rána do večera. Až teraz si uvedomujem, čo pre mňa a moju prácu znamenali jeho nenápadné poznámky ako: toto by som skúsil trochu ináč alebo, čo keby si tam dal iný materiál.” Pridáva sa aj o 5 rokov starší Peter. „Kým môj vzťah k Jančimu vlastne ako k rovesníkovi bol založený na súťažení, s Adamom som ten pocit nemal, nielen preto, že bol mladší. Bolo to aj jeho povahou. S ním sa každý cítil dobre, uvoľnene a otvorene. Z neho tá dobrá nálada, pohoda a záujem o všetko a každého vyžaruje. Ak by som mal raz s Adamom súťažiť, tak by som potreboval dostatok guráže, aby som sa vôbec mohol porovnávať s jeho vlastnosťami.”

To, čo musel primár košickej traumatológie vo Fakultnej nemocnici L. Pasteura

MUDr. Ján Károlyi povedať 9. novembra rodine Simonidesovcov, nebolo vôbec ľahké. „Musel som im povedať, o akú tragédiu ide, že je to veľmi vážne zranenie - trieštivá zlomenina piateho krčného stavca s kompletným prerušením miechy, a že jeho stav bude už po celý život problematický. Mohli sme krčnú chrbticu iba stabilizovať a urobili sme to tak, ako sa to u nás najmodernejšie dá. Konštatovali sme, že aj keď na chlapcovi nie je v vidieť poškodenie, predsa už ostane nehybný.” Adamov životný priestor sa náhle zúžil na nemocničnú izbu a posteľ na ARO. Má nehybné ruky a nohy a poškodené dýchanie. „Bez pomoci prístroja nevydrží dlhší čas dýchať, aj keď s občasnými úspechmi tvrdo trénuje každý deň. Nedokáže odkašľať a tak hlien z pľúc mu odsávajú. A ležaním pribúdajú aj iné komplikácie,” opisuje momentálnu Adamovu situáciu otec, ktorý rovnako ako celá rodina, príbuzní a známi trávia v nemocnici nekonečné hodiny. Sám Adam prejavil v takej ťažkej situácii nevídanú odvalu. Keď mu primár Károlyi oznámil osudnú realitu zareagoval: „Dobre, že mám aspoň hlavu v poriadku a také povolanie. Budem môcť moje tvorivé nápady dať nejak na papier.” Človeku sa najprv s istou úľavou žiada povedať, že po toľkom nešťastí zvládajú Adam, jeho rodina a blízki to najhoršie. Priam zázračne sa zatiaľ vyrovnávajú s doživotnými následkami. Aj keď sa azda ani nedajú opísať finančne, ale predovšetkým psychické problémy, ktoré ich ešte čakajú. Dôvodom, prečo tento príbeh zverejňujeme, je však skutočnosť, že medzi Adamom a životom na vozíku sú ešte aj míle, ktoré neznárodné ani on sám, ani jeho obetavá rodina. „Lekári aj zdravotný personál robia, čo môžu, ale veľa nezmôžu. Všeobecná situácia v našom zdravotníctve je známa. Ale zomierať ľudia by zato nemali. Prečo je to tak? Veď zdravotné poistenie si platíme!” Adamov otec len ťažko zakrýva beznádej. „Aby Adam mohol ďalej žiť, potrebuje sa postaviť z postele. Potom by mohol absolvovať rehabilitáciu v špecializovanom Národnom rehabilitačnom centre v Kováčovej, kde

naučia pacientov žiť. Mohol by sa vrátiť domov, začať opäť pracovať a byť užitočný svojím mozgovým potenciálom. Každý detail jeho nového fungovania bude aj otázkou peňazí. Adam bude odkázaný na nás. Nevie si predstaviť, že by jeden z nás ochorel alebo zomrel,” hovorí jeho otec. „Len prevrátiť Adama a na posteli si vyžaduje 6 ľudí,” dodáva. Adam robí, čo môže, aby dokázal bránicou dýchať sám. Inak do Kováčovej ísť nemôže. Je tu aj ďalšie svetlo na konci tunela. Priateľ rodiny Dr. Štefan Bodnár si spomenul na papier, po ktorom čmáral, keď telefonoval. Bol to informačný prospekt na dýchací pacemaker - stimulátor dýchania. Výhody stimulátora dýchania: - nižšie náklady vyplývajúce z toho, že pacient môže žiť mimo nemocnice, eliminované náklady na dýchacie zariadenie a jeho používanie - nižší výskyt infekcií v dôsledku zníženia nasávania - zlepšenie prekrvenia (tlak je negatívny a nie pozitívny) - normálne dýchanie a reč - ľahké jedenie a pitie - zvýšená pohyblivosť pacienta - nerušené používanie vďaka malým rozmerom a tichej prevádzke - prístroj na stimuláciu bránice sa rýchlo po odpojení od mechanického zariadenia splatí, na rozdiel od mechanického zariadenia nevyžaduje drahú údržbu; nastavovanie a výmenu náhradných súčiastok, chemikálií.

Breathing Pacemaker je prístroj, ktorý vysiela impulzy bránici, a tým umožňuje pacientovi dýchať bez veľkého nemocničného prístroja. Na Slovensku sa však implantácie dýchacieho pacemakera nerobia. Vo vyspelých západných krajinách a v Spojených štátoch amerických sú súčasťou medicíny už 20 rokov. Od roku 1968 bolo vykonaných 1500 implantácií u pacientov vo veku od 1 mesiaca do 80 rokov. Väčšina z nich bola úspešná. Napríklad Dr. Gmünder, ktorý pracuje vo švajčiarskom paraplegickom centre pri Luzerne, má s takýmito operáciami 12-ročné skúsenosti. O Adamovi už vie a je ochotný mu pomôcť. Všetko stojí a padá na peniazoch. Vzájomná zdravotná poisťovňa Dôvera, ktorej je Adam poistencom, je opatrná, aj keď finančné krytie nevyklučuje. „Rodičia musia podať žiadosť, v ktorej ošetrujúci lekár zdôvodní prípadnú operáciu a odborníci, ktorí pracujú ako konzultanti poisťovne sa k tomu vyjadria. Ak sa ukáže, že operácia má zmysel a do úvahy berieme, že ide o mladého pacienta, môže poisťovňa prispieť,” povedala pre SME na východe JUDr. Elena Báthoryová, riaditeľka košickej pobočky poisťovne. Suma, ktorú Adam potrebuje je značná - len samotný prístroj stojí v prepočte na slovenské koruny 2,5 milióna Sk, k tomu treba pripočítať cestu do Švajčiarska, poplatky za samotnú operáciu, pričom jeden deň pobytu vo švajčiarskej nemocnici stojí asi 26 tisíc korún. Aj táto značná suma je však relatívna. Jediný deň, ktorý strávi Adam na ARO, stojí zdravotníctvo 16 tisíc korún! Už jeho doterajší, viac ako dvojnásobný pobyt v nemocnici tak presahuje čiastku jedného milióna. A ak Adam nebude vedieť dýchať sám, bude sa pobyt tohto 26-ročného človeka v nemocnici rátať na dlhé roky... „Úspešná implantácia pacemakera dokáže Adama posadiť na vozík. Pre niekoho skončiť na vozíku je tragédiou, pre Adama najväčším šťastím,” dodáva jeho otec. Ak to dokáže, môže takýto druh liečby znamenať aj pre slovenské zdravotníctvo míľový krok vpred, ktorý navyše nezanebateľným spôsobom šetrí peniaze. Skúsenosti, ktoré vo svete zbierali dvadsať rokov, môže Slovensko okamžite prehrať. Adamov úspech môže byť úspechom aj mnohých ďalších. Aj preto sa denník SME rozhodol finančne prispieť na Adamovo konto.

MIRIAM MRÍZOVÁ

AK CHCETE POMOCŤ...
Názov účtu: ADAM SIMONIDES n.f.
Tyršovo nábřežie 3
040 01 Košice
Peňažný ústav: VOLKSBANK Slovensko a.s.
Číslo účtu: 4350310402 / 3100